

ZE ŚMIERCIA POD RĘKĘ

Autor wspomnień, których fragmenty wojenne publikujemy, to urodzony w Rogaszycach w roku 1928 Józef Chowański. 1 września 1939 roku, kiedy rozpoczynała się II wojna światowa, miał zaledwie 11 lat.

STRACHY NA LACHY

Wkrótce poszedłem na służbę do jednego z zamożniejszych i bardziej wpływowych tutejszych gospodarzy. Pomimo że nie był żadnym „sztilikiem”, za to potrafił dobrze „świecić”. Popijał z soltysiem, jeździł nie tyle do niego, co do jego córki na Królewskie furmnię. „Załatwiał” policjantom kury, jaja, co się dało, nawet bił wieprzki razem z policjantami. Jak coś takiego robił, mnie, ze zrozumiałych względów, posyłał na określony czas do domu. A ja nie byłem taki tabaka, wiedziałem o wszystkim. Sam gospodarz też zastrzegł, mówił:

- Jak coś wiesz, to żebyś, pierunie, nigdzie nic nie chlapał, nawet w domu, zapamiętaj.

Czasem było opowiedzeniem się, na chwilę szedłem do domu. Wtedy posyłał za mną brata gospodarza, który mnie śledził. Stawał pod oknem i podstuchiwał, o czym rozmawiamy, albo wchodził za mną do izby i z powrotem szliśmy razem. Następnie zdawał dokładną relację gospodarzowi. Po tym gospodarz, na którą w domu lubił pomonarać, bo była wiecznie niezadowolona, zawsze było jej coś nie tak, robiła mi przytyki na temat mojej rozmowy w domu.

Jedzenia miałem pod dostatkiem, ale roboty też. Budzeni byliśmy o czwartej rano, a spać szliśmy o jedenastej wieczorem. Ale najważniejsze, że byłem blisko domu i nie głodowałem. Pewnego razu gospodarz i jego brat postanowili mnie przestraszyć. Nie było to mądre i nie bardzo im się udało. Przy kolacji we Wszystkich Świętych obaj z bratem, poza moimi plecami, umawiali się. Kolacja była pomiędzy ósmą a dziewiątą. Po kolacji szliśmy skończyć

- Pieronie, pieronie, nie myślałem, żeś ty taki odważny.

A ja wcale nie z odwagi, tylko ze strachu torowałem sobie drogę. Gdyby nie zastawił uliczki, wyskoczyłbym jak z procy, a ducha zostawiłbym w spokoju. On myślał, że jak mi zajdzie drogę, to się będę darł i zabawa dłużej potrwa, a że sprawy wzięły inny obrót, to on się darł. Musiał to odczuć, bo wspominał ten incydent, dopóki żył.

Ja od tego czasu nabrałem jakby odwagi, lekceważyłem wszystkie strachy, czary, przesady, gusła i zabobony. Pomimo to, coś z tych banialuk na dnie mózgu jest zakodowane. Na przykład niechętnie zaczynam prace czy sprawy większej wagi w piątki - dni niepowodzenia, którym na przekór stanął choćby Hitler, który podboje wszystkich państw zaczynał właśnie w piątki. Nieprawdą jest, że w jego przypadku było coś niedopracowane wcześniej czy później. On czekał na piątek. Nie chcę przytaczać więcej przykładów, ale posłużę się wiedzą zacerpioną z Biblii - w piątek zgrzeszyli pierwsi rodzice, za co zostali wyrzuceni z Raju; piątek był też dniem zamordowania Chrystusa, czyli dniem haniebnym.

Każdego stracha, na ile to możliwe, starałem się rozszyfrować.

U tego gospodarza służyłem zaledwie kilka tygodni, jedzenia miałem pod dostatkiem, jednak czułem się tam obco, odczuwałem swoją niższość, byłem jakby nadržany. Taki był sposób bycia tych ludzi i to nie tylko względem mnie.

Ale wkrótce mój los miał się pogorszyć... (cdn.)

Usługi brukarskie
DOMIBOKS

- place manewrowe
- parkingi
- kostki granitowe

Tworzymy nowe otoczenie dla Ciebie

63-500 Ostrzeszów; Korpysy 30
tel. 605 208 433 lub 693 952 725

AWIKO OKNA PCV

5 i 6-komorowe

**DODATKOWE 9% RABATU
NA OKNA 6-KOMOROWE**

Witold Rychlak

ul. św. Mikołaja 2a,
63-500 Ostrzeszów,

62 732-05-60;
62 730-08-79

**ROLETY, ŻALUZJE
DRZWI WEJŚCIOWE
DRZWI
WEWNĄTRZLOKALOWE
PARAPETY - zew. i wew.
BRAMY SEGMENTOWE**

KUCHENNIE - SZAFY ZABUDOWY WNĘK OD PROJEKTU DO MONTAŻU

Sklep firmowy:
ul. Sienkiewicza 4
(naprzeciw Rolnika)
kom. 692 899-167

Przyjmę uczniów
w zawodzie
stolarz

P.P.U.H. Meble G. Masztalercz
ul. Powst. Wlkp. 35c. Ostrzeszów
tel. 62 730-03-85,
www.masztalercz.com.pl

MATERIAŁY DLA BUDOWNICTWA

STABUD

OKNA, DRZWI, BRAMY

**BRAMY
HORMANN**

MATERIAŁY BUDOWLANE I ELEKTRONARZĘDZIA

godziny otwarcia www.stabud.com.pl
Pn. - Pt. 7.00 - 18.00, sob. 7.00 - 14.00
OLSZYNA 38, tel. (62) 730 45 30, kom. 601 662 829

**Usługi budowlane,
budynki od podstaw!**
A także: remonty, regipsy, panele,
glazura, tynki, montaż i sprzedaż stolarki budowlanej, ocieplanie budynków, układanie kostki brukowej i granitowej;
tel. 500 846 673

**UKŁADANIE
PŁYTEK**
regipsy, gładzie, malowanie
SOLIDNE WYKONANIE
tel. 576 010 051

WAKACJE NAD BAŁTYKIEM

Firma turystyczna P.H.U.

„GRZEŚ” TORZENIEC

PRZEWOZY AUTOKAROWE
& BIURO PODRÓŻY

NOWE OFERTY WCZASÓW 2020

Wycieczki krajowe
i międzynarodowe

Walentynkowy
wyjazd do teatru

Turnus sanatoryjny
na Ukrainie

BO PODRÓŻ z GRZESIEM
CIĘ TANIO WYNIESIE

Szczegóły na: www.grzes.biz

Informacja i zapisy:
Grzegorz 601 58 11 65;
Mirosława 609 50 28 25

Spółdzielnia
Rolniczo-Handlowa "Rolnik"
w Ostrzeszowie

**Wynajmie 150 m² powierzchni przy ul. Sienkiewicza 17
na piętrze w Domu Handlowym "Rolnik",**

tel. kont. 62 730-10-66 w godz. 7.00-14.00

**W domu Handlowym „Rolnik”
przyjmujemy wpłaty za rachunki:**

- ◆ prąd
- ◆ gaz
- ◆ telefon
- ◆ telewizja
- ◆ raty
- ◆ ubezpieczenia
- ◆ usługi energetyczne (doładowania licznika, rozliczenia)
- ◆ zus

tel. kont. 62 730-11-51

Zapraszamy w godz. 6.00-22.00